

ΑΠΟ ΣΟΥΑΚΕΙΜ ΜΕΧΡΙ ΣΙΝΚΑΤ

[Ὀδοιπορικὸν σημείωμα]

Φίλτατέ μοι κ. Σκόκε

ΑΠΟ τοῦ βάθους ἐδῶ τῆς Ξενιτείας μου ζητῶ μίαν γωνίαν φιλόξενον εἰς τὸ προσφιλές καὶ χαριτωμένον Ἡμερολόγιόν Σας διὰ τὰς βραχείας κάτωθι γραμμάς, ἐν αἷς ἀφηγοῦμαι τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἀπὸ Σουακείμ μέχρι Σινκάτ ἐκδρομῆς, ἣν ἐπεχειρήσαμεν πρό τινος ἐγὼ καὶ δύο ἄλλοι συνοδοιπόροι ἐκ τῶν ἐνταῦθα διαμενοντῶν ὀλίγων Ἑλλήνων. Θὰ μοὶ ἀρνηθῆτε ἄρα γε ὀλίγην φιλοξενίαν; Βεβαίως αἱ ἀπεριτέχνητοι γραμμαὶ μου αὐταὶ οὔτε φιλολογικὴν ἀξίωσιν ἔχουν, οὔτε πρόκειται νὰ συνεισφέρουν τι πλεόν εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ λογογραφικὸν πλοῦτον, τὸν ἀποθησαυριζόμενον εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν Σας, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνευρίσκομεν ἡμεῖς ἐδῶ οἱ μακρὰν ζῶντες Ἕλληνας τὴν εἰκόνα τῆς ἐπιτελουμένης αὐτόσε φιλολογικῆς ἐργασίας καὶ παραγωγῆς, καὶ γνωρίζομεν τόσας συμπαθεῖς φυσιογνωμίας καὶ συγκοινωνοῦμεν πνευματικῶς μετὰ τῶν συγχρόνων ποιητῶν καὶ λογογράφων τῆς ἀγαπητῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι θὰ ἀναγνωσθῶσι μετὰ τινος ἐνδιαφέροντος ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα τοῦλάχιστον, καὶ ἰδίως τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Αἰγύπτου, κατοικοῦντας Ἕλληνας, καθόσον ἄλλως τὸ ταξίδιον ἡμῶν τοῦτο, ὅπερ περιγράψω, εἶνε τὸ πρῶτον τὸ ὁποῖον ἐπεχειρήσαν Ἕλληνας εἰς Σουδάν μετὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐπανάστασιν τοῦ 1883, καθ' ἣν, διακοπέσις τῆς συγκοινωνίας, ἄλλοι μὲν τῶν ἐνταῦθα εὐρίσκομένων Ἑλλήνων κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσωσιν, ἄλλοι ἐφονεύθησαν, καὶ ἄλλοι ἐσύρθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Χαρτούμ εἰς μάτην μέχρι σήμερον ἀναμένοντες τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Ψευδομάγδη.

Ἦτο ἡ 9^η Αὐγούστου ἐ. ἔτους. Ὁ καύσων ἐν Σουακείμ ἦτο ἀφόρητος, καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα πλήρης ὑγρασίας καὶ πνιγηρῶν ἀναθυμιάσεων, ἐβάρυνεν ὡς μολυβδος τὰ ἀσθμαίνοντα στήθη μας. Φαντασθῆτε τὸ θερμοῦμετρον ἐσημείωνε 44 βαθμοὺς ὑπὸ τὴν σκιάν! Αἱ ἐργασίαι εἶχον διακοπῇ. Ἐξω εἰς τὰς ὁδοὺς οὐδὲ σκιά ἀνθρωπίνη. Ὅλοι εἶχομεν καταφύγει εἰς τὰ σκιερῶτερα βάθη τῶν κατοικιῶν μας. Ἡ ἀσφυξία ἠπειλεῖ νὰ μᾶς θανατώσῃ. Ποῦ δρόσος ὀλίγη καὶ ἀήρ ζωογόνος! Καὶ ἐνεθυμούμεθα ὅτι σεῖς αὐτόσε οἱ ὄλβιοι τῶν Ἀθηνῶν κάτοικοι ἔχετε τὸ Φάληρόν σας, τὴν Κηφισσιὰν καὶ τὰς ὠραίας ἐξοχὰς τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἡσθανόμεθα τὸν καύσωνα κατακαίοντα ἐτι μᾶλλον ἡμᾶς ὁμοῦ μὲ τὴν ἄσβεστον φλόγα τῆς νοσταλγίας.

Συνενοούμεθα περὶ σωτηρίας, περὶ φυγῆς, μετὰ δύο καλλίστων φίλων, ἐκ τῶν ἐνταῦθα διαμενοντων ὁμογενῶν, τοῦ διευθύνοντος τὸ ἑλληνικὸν προξενεῖον κ. Κωνσταντίνου Γρίβα, πελοποννησίου καὶ τοῦ κ. Ἀγγέλου Καπάτου, κεφαλλῆνος. Ἀποφασίζομεν νὰ καταφύγωμεν εἰς Σινκάτ, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αἰγύπτου, ἔνθα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως μετέβαινον οἱ προὔχοντες ἐκ τῶν ξένων καὶ ἰθαγενῶν καὶ διήνυον τὴν saison τοῦ θέρους. Ἡ ἐκδρομὴ ἡμῶν πρόκειται νὰ γίνῃ διὰ καμήλων. Ἄλλ' ὁ δρόμος εἶνε μακρὸς καὶ ἐπίπονος καὶ ἡ προμήθεια τῶν ἐφοδίων δέον νὰ ᾖ ἐπαρκῆς καὶ ἐκλεκτῇ. Ὁ κ. Γρίβας ἀναδέχεται τὴν φροντίδα τῶν καμήλων, ἐνῶ ὁ κ. Καπάτος, καθὼ εἰδικώτερος εἰς τοιοῦτου εἶδους ἀπολαυστικὰς ἀσχολίας, τὴν τῶν τροφίμων, καὶ ἀναχωροῦμεν τὴν ἐπομένην, ἅμα τῇ δύσει τοῦ ἡλίου, συμπαραλαβόντες καὶ τινα καλοκάγαθον ὁμογενῆ Ἀντώνιον Καραγεώργην, ὅστις προσηνέχθη πάνυ εὐγενῶς νὰ ἐκτελέσῃ τὰ τῆς μαγειρικῆς καθήκοντα, ἀκολουθοῦμενοι δὲ καὶ ὑπὸ πέντε Ἀράβων, ἐν οἷς καὶ ὁ καμηλίτης, ὅστις ὅμως, ὠκύπους καὶ οἰοεὶ ἀτμήλατος, ἐννοεῖ νὰ βαίνει πεζός.

Ἡ νύξ μᾶς ἐπιφυλάσσει ἡδεῖς συκινήσεις, δι' ἐμὲ μάλιστα, πρῶτην ἤδη φορὰν ταξειδεύοντα ἐπὶ καμήλου. Μετὰ ἡμισείας ὥρας πορείαν ἐξερχόμεθα τῶν φρουριῶν τῆς πόλεως Σουακείμ. Πρὸ ἡμῶν βαδίζει γοργὸς ὡς βέλος ὁ καμηλίτης, οὐ τὰ βήματα πιστῶς ἀκολουθοῦμεν

Ὁ ἀήρ πνέει πάντοτε καυστικός, ὡς ἀπὸ διαπύρου κλιθάνου. Καὶ μόλις εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων ὄλων ὠρῶν, ὁπότε προσηγγίσασαμεν καὶ διηρχόμεθα τὴν πρῶτην σειρὰν ὁρέων, ἀνεπνεύσαμεν ὀλίγην δρόσον. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐσταματήσαμεν εἰς μέρος τι πρόσφορον, ἔνθα διενυκτερεύσαμεν τὴν πρῶτην ὑπὸ τὴν ζωογόνον πνοὴν τοῦ τότε πνεύσαντος βορείου ἀνέμου, συνεχίζομεν τὴν πο-

ρείαν. Τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ ἤδη βαίνομεν, εἶνε πετρῶδες καὶ δύσβατον, δεξιᾷ δὲ παραλλάσσομεν σειρὰν ὀρέων φαλακρῶν, καταξήρων, καλυπτομένων ἐνιαχοῦ ὑπὸ θάμνων ἀγρίων. Ὀδοιποροῦμεν οὕτω μέχρι τῆς μεσημβρίας, ὅποτε συνητητήσαμεν εὐεργετικὴν πηγὴν ψυχροῦ ὕδατος ὑπὸ τὴν σκιὰν τεσσάρων ὑψικόρμων δένδρων, ὅπου ἐγευματίσαμεν. Μετὰ τινα ὥραν ἀναψυχῆς ἐπαναλαμβάνομεν τὴν καμηληλασίαν ἡμῶν. Ἐφεξῆς ἡ ζωηρότης καὶ ἡ εὐθυμία ἐπιτείνονται, ἐνισχυομένη ὑπὸ πλείστων εὐαρέστων ἐπεισοδίων, ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια οὐδέποτε λείπουν ἀπὸ μίαν καλὴν ἐν ταξειδίῳ συντροφίαν. Ἄτυχῶς ὅμως τὴν φορὰν αὐτὴν τὸ δρομολόγιόν μας συμπεριλαμβάνει ἐκτενῆ καὶ κατάξηρον ποταμίσκον, ἐπὶ τῆς κοίτης τοῦ ὁποίου διερχόμεθα, περιστοιχιζόμενοι ὑπὸ βουνῶν ὑψηλῶν ὑπὲρ τὰ 1000 μέτρα, καὶ εἰσπνέοντες ὑπόθερμον καὶ θολὴν ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων καὶ τοῦ κονιορτοῦ ἀτμοσφαιραν. Τὸ ἔδαφος ἀπλοῦται εἰπέρ ποτε πετρῶδες καὶ δύσβατον, αἱ δὲ κάμηλοι, πνευστιῶσαι, λιπόσαρκοι, μὲ τὰς πλευρὰς μετρούμενας ὑπὸ τὸ ἀκάθαρτον αὐτῶν δέρμα, μὲ τὴν κεφαλὴν προσψαύουσαν τὴν γῆν, οἰοῦναι ἐξηθρωμέναι ἐκ τῆς κοπώσεως, μόλις σύρονται βραδέως. Ἡ θεὰ των ἐμπνέει οἶκτον, ὅταν μάλιστα ὁ ἀνηλεὴς ὀδηγὸς των καταφέρει ἀλλεπάλληλα τὰ κτυπήματα ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἢ τῆς κεφαλῆς, ὅπως ἐπισπεύσῃ τὸ γαλαρὸν βῆμά των. Μετὰ τρίωρον τοιαύτην ἀνικρὰν πορείαν, ἣν ἤρτυον ἐν τούτοις αἱ εὐφυολογίαι τῶν συνοδοιπόρων, ἀφικόμεθα εἰς τοὺς πρόποδας ἀποκρήνου βουνοῦ, τὸ ὁποῖον ἐμέλλομεν νὰ ἀνέλθωμεν διὰ στενοῦ καὶ ἐλικοειδοῦς μονοπατίου. Ἐντεῦθεν ἤρξαντο αἱ συγκινήσεις τοῦ τρόμου καὶ τοῦ κινδύνου. Ἐν βῆμα ὀλισθηρὸν τῆς καμήλου ἤρκει νὰ μᾶς ἐκσφενδονίσῃ κάτω εἰς τὸ βαραθρῶδες κενόν. Εὐτυχῶς ὅμως ἀνήλθωμεν σῶσι τὸ βουνόν, ἐκεῖθεν δὲ κατηρχόμεθα εἰς ἐκτεταμένην καὶ εὐφορον κοιλάδα, περατομένην μακρὰν ὑπὸ ἄλλου βουνοῦ, εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὁποῖου διεκρίνομεν κείμενον τὸ Σινκάτ, τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ τέρμα τῆς μακρᾶς ἡμῶν ὀδοιπορίας.

••

Ἐπὶ τέλος ἐφθάσαμεν. Πλησιάζομεν, καὶ εὐθὺς πληθὺς ἀράβων προσέρχονται καὶ τείνουσιν ἡμῖν τὰς χεῖρας. Μᾶς δεξιοῦνται χαίροντες, διότι μετὰ πάροδον τόσων ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1883, πρώτην τότε φορὰν ἐπαναβλέπουσι Χαβαγγὰτ (Κυρίου) ἐπισκεπτομένους τὴν χώραν των, καὶ τοὺς ὁποίους ἐκτιμῶσι καὶ σέβονται. Ἄτυχῶς ὅμως μὴ εὐρόντες ἕτερον κατάλυμα, κατασκηνοῦμεν ἐντὸς κηπαρίου ἀνήκοντος τῷ Διοικητῇ

τοῦ Σουακεῖμ, ὅστις χάριν περιοδείας μεταβαίνει ἐνίοτε εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ἐντὸς τοῦ κηπαρίου ἐκείνου εὑρηται δύο *ζαρίμπαι*, ἧτοι καλύβαι τῶν ἰθαγενῶν, πεπλεγμένοι σταυροειδῶς ἐκ μακρῶν δοκίδων ἐν εἴδει δικτυωτοῦ, καλυπτομένου κατὰ μὲν τὰ πλάγια ἔσωθεν, κατὰ δὲ τὰ ἄνω ἔξωθεν, διὰ φύλλων φοίνικος συνήθως. Αἱ *ζαρίμπαι* αὗται εἰσὶ μεγαλείτεραι τῶν γνωστῶν αἰγυπτιακῶν καλυβῶν, ἀπολήγουσαι εἰς στέγην κωνοειδῆ ἢ ἡμικυλινδρικήν. Κατὰ καλὴν συγκυρίαν ἐντὸς τῶν καλυβῶν τούτων εὑρομεν δύο πλαίσια ξύλινα, ἐν εἴδει *lit de camp*, στρατιωτικῆς κλίνης, στηριζόμενα ἐπὶ τεσσάρων ποδῶν, ἔχοντα δὲ τὸ ἐμβαδὸν κεκαλυμμένον διὰ δικτυωτοῦ ἐκ φύλλων φοίνικος καὶ σχοινίου.

Μετὰ βραχεῖαν ἀνάπαυλαν ἐδέχθημεν τὰς ἐπισκέψεις πολυαριθμῶν γνωστῶν τε καὶ ἀγνώστων ἡμῖν Ἀράβων, ὧν ἠγεῖτο ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σεΐχου, ἀπουσιάζοντος τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐκ τῶν ποικίλων μορφῶν τῶν ἰθαγενῶν, τὴν προσοχὴν μου ἰδίως ἐπέσυρόν τινας ἐκ τῶν τῆς φυλῆς τῶν Χανδέδοβας. Γυμνοί, ὡς ὅλοι ἐν γένει οἱ Ἀραβες, μελάγχροες ἢ ἐλαιόχροες, μὲ τὸ σῶμα εὐθυτενές καὶ σύμμετρον, ὑψηλοὶ τὸ ἀνάστημα, μὲ χαρακτῆρας τοῦ προσώπου κανονικούς, μὲ ὀδόντας λευκοτάτους, ὡς ὅλοι οἱ μαῦροι, καὶ κόμην ἰδιόρρυθμον, χωριζομένην εἰς δύο πυκνοὺς καὶ ἐριώδεις θυσάνους, τὸν μὲν ὑψούμενον ὑπὲρ τὸ μέτωπον καὶ τὴν κορυφήν, τὸν δὲ κατερχόμενον ὀπισθεν ἐπὶ τοῦ αὐχένος καὶ διηυθετημένον εἰς πολυαριθμοὺς λεπτοὺς πλοκάμους, ὧν αἱ τρίχες εἰσὶ συγκεκολλημέναι διὰ λίπους βοείου, καὶ τέφρα ἢ παιπάλη ἐκ κανέλλας ἢ ἄλλη προσομοία τινὶ κόνει ἐπιπεπασμένα. Σημειωτέον ὅτι οἱ μαῦροι μόνον περὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιτηδεύονται τοιαύτην, ἀηδῆ ἀναμφιβόλως, πολυτέλειαν, καθόσον τὸ λοιπὸν σῶμα φέρουσι κατὰ τὸ πλεῖστον γυμνὸν καλυπτόμενον διὰ λευκοῦ ὑφάσματος, ὅπερ τυλίσσοντες ἐκ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὸ κάτω ἡμισυ τοῦ σώματος, διασταυροῦσιν ἔμπροσθεν τὰ δύο ἄκρα. Κρατοῦσιν ὅλοι ἀνεξαιρέτως μικρὰν καμπύλην ῥάβδον, ὡς ὅλοι οἱ ὁμόφυλοί των φονεύοντες δι' αὐτῆς τοὺς λαγωὺς μετὰ περιεργοτάτης δεξιότητος. Εἰσὶ γυμνόποδες πλὴν ὀλίγιστων, τῶν εὐπορωτέρων, οἵτινες μεταχειρίζονται πέδιλα ἐκ δέρματος δορκάδων, ὧν ἡ θήρα ἀφθονεῖ περὶ τὸ Σινκάτ. Μετ' ὀλίγην ὥραν, ἐν μέσῳ τῆς ἀθρόας ἐπισκέψεως τῶν ἀράβων τούτων, ἐστάλη ἡμῖν ὡς φιλοδώρημα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Σεΐχου ἄσκος πλήρης γάλακτος, ὅπερ, ὁμολογῶ, ἐρροφήσαμεν ἡδονικώτατα.

..

Τὴν ἐπιούσαν περιήλθομεν τὰς ὥρας ἐγγὺς τοποθεσίας τοῦ

Σινκάτ. Ἡ θέσις Σινκάτ κεῖται πρὸς δυσμὰς τοῦ Σουακίμ ὑπερχειμένη τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἰς ὕψος 3415 ἀγγλικῶν ποδῶν. Εἶνε δὲ μᾶλλον εὐρεῖα καὶ ἀναπεπταμένη κοιλὰς κατὰφυτος, ἐκ θάμνων ἰδίως ἀγρίων, διὰ μέσου τῶν ὁποίων διακρίνεται κατὰ ἀραιὰ διαστήματα ἀνά δύο ἢ τρεῖς *Ζαρίμπας* τῶν ἰθαγενῶν κεκαλυμμένας ὑπὸ φύλλων δένδρων. Ἀπέναντι τοῦ καταλύματος ἡμῶν, ἔκειντο τὰ ἐρείπια φρουρίου τινὸς ἀνεγερθέντος πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τοῦ Τεσοφῆκ Βέη, ὅστις πολιορκηθεὶς στενωῶς ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν τοῦ 1884 παρέμεινεν ἐντὸς μετὰ τῶν τριακοσίων αὐτοῦ στρατιωτῶν ἐπὶ ὀκτῶ μῆνας ἄνευ τροφίμων, ἐν τέλει ὅμως, ἀπελπισθεὶς ὑπὸ τοῦ κατατρύχοντος τοῦ ἀνδρᾶς λιμοῦ, ἐπεχείρησεν ἥρωικὴν ἔξοδον καὶ ἔπεσε γενναίως μαχόμενος ὑπὲρ τῆς πατρίδος του. Ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν ἦτο ὁ διαβόητος καταστάς Ὀσμὰν Δίγνας ἀκολουθούμενος ὑπὸ ἀτάκτων ἀράβων ὑπερδεκακισχιλίων, ἐτραυματίσθη δὲ εἰς τὴν μάχην ταύτην κατὰ τὸν δεξιὸν βραχίονα καὶ τὸν ἀριστερὸν πόδα. Ἡ χώρα αὕτη ἔχει κλίμα ὑγιεινὸν καὶ εὐκραεῖς, ἐπικρατοῦσι δὲ σφοδροὶ ἄνεμοι, δροσεροὶ κατὰ τὸ πλεῖστον. Οἱ Ἀραβες τοῦ Σινκάτ διοικοῦνται ὑπὸ μόνον ἐνὸς Σείχου, ὑποταχθέντος μετὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν Κυβέρνησιν, ἀσχολοῦνται δὲ εἰς τὴν βοσκὴν ποιμνίων καὶ τρέφονται ἐκ γάλακτος καὶ ἀραβοσίτου, ἣ ἔστιν ὅτε, ἐλλείπει τούτων, καὶ ἀπὸ κρέας ἐτοιμοθιμάτων καμῆλων.

Μετὰ τριήμερον ἐν Σινκάτ διαμονήν, καθ' ἣν ἐπεδόθημεν εἰς τὸ κυνήγιον λαγῶν καὶ δορκάδων, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐπίσκεθῶμεν καὶ ἄλλην ὠραίαν τοποθεσίαν, ὀνόματι Ἐρχοβήτ καὶ ἀπέχουσαν ἐννέα ὥρας τοῦ Σινκάτ, δόντος τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ κ. Γρίβα, ὅστις εἶχε τὸ γενικὸν πρόσταγμα καθ' ὅλον ἡμῶν τὸ ταξίδιον. Κατὰ τὴν ὁδοπορίαν ὅμως ταύτην εἰς Ἐρχοβήτ συνέβη ἐπεισόδιον δυσάρεστον. Ὁ ἀτυχὴς Ἀντώνιος, ὁ ἐκπληρῶν χρεὴ μαγεῖρου παρ' ἡμῖν, ἀφηνιασάσης τῆς καμῆλου, ἧς ἐπέβαινε, διολισθήσας ἐρρίφθη χαμὰ καὶ ἐμωλωπίσθη δεινῶς τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας. Ἐννοεῖται, τὸ τραῦμα τοῦτο τοῦ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου ἦτο καὶ τραῦμα καιρῖον κατὰ τῆς μαγευτικῆς ἡμῶν, διότι ἐφεξῆς ἠναγκάσθη νὰ ἀπόσχη πάσης ἀναμίσξεως εἰς αὐτήν.

Εἰς Ἐρχοβήτ εὗρομεν ἀέρα δροσερώτερον καὶ ὑγιεινότερον. Ἄμα φθάσαντες ἐδέχθημεν εἰς ἐπίσκεψιν τὸν Σείχην τοῦ τόπου καὶ πολλοὺς ἡμιγύμνους ἰθαγενεῖς κομίζοντας ἡμῖν, ὡς καὶ οἱ ἐν Σινκάτ, γάλα καὶ σῦκα ἄφθονα.

Τὴν ἐπομένην ἀφίκετο ὁ ἄραψ ταχυδρόμος, ὃν ἐξεπέμψαμεν

ἐπίτηδες ἐκ Σινκάτ εἰς Σουακείμ, ὅπως κομίση ἡμῖν τὴν ἐκ τοῦ ταχυδρομείου ἀλληλογραφίαν. Φαντασθῆτε δὲ μεθ' ὅποιας συγκινησεως ἀνεῦρον μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ τὴν ἰδικὴν σας ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστολήν, φίλτατε κ. Σκόκε, ἣν ἀνέγγων ἀπλήστως μοι ἐφάνη ὡς νὰ περιέκλειε ὀλίγον οὐρανόν, ὀλίγην ζωήν, ὀλίγην δρόσον καὶ χάριν ἀπὸ τὴν περιπόθητον γῆν τῆς Ἀττικῆς, δι' ἣν ἀφῆκα τὴν στιγμὴν ἐκείνην βαθὺν στεναγμὸν πόθου καὶ νοσταλγίας, ἐκεῖ εἰς τὴν ἀγρίαν καὶ ἀπρόσιτον ἐσχατιὰν γῆς ξένης, ξένης, ξένης!

Ἐν Ἐρκοβῆτ διενεοῦμεθα νὰ διατρίψωμεν ἡμέρας τινὰς ἀκόμη, ἀλλ' ἀτυχῶς ἀπρόοπτον κώλυμα ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν εἰς Σουακείμ ἐπάνοδον. Μετὰ πορείαν δὲ κοπιώδη διὰ μέσου πετρωδῶν βουνῶν ἐναλλάξ καὶ θαμνωδῶν πεδίων ἐπανηρχόμεθα εἰς τὰ σύνορα τῆς πόλεως Σουακείμ, ἧς διεκρίνομεν τὰ τεῖχη τοῦ φρουρίου. Ἐπανερχόμενοι, εἶδομεν καὶ τὴν τοποθεσίαν Ταμάϊ, ἐν ἣ ἔκειντο τὰ λείψανα τῆς οἰκίας τοῦ Ὁσμάν Δίγνα πυρποληθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ στρατηγοῦ Γκρέχαμ, κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1885, περίξ δὲ ταύτης ἀναριθμήτους τάφους, φιλοξενοῦντας τὰ ὄστα τῶν πεσόντων Ἀγγλῶν στρατιωτῶν, ὡς καὶ τῶν ἐπαναστατῶν ὅσοι ἔκυψαν ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν σπάθην.

Οὕτω δὲ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τοῦ ὀκταήμερου τούτου ταξιδίου, εἰσερχόμεθα περὶ τὴν 8^{ην} ἑσπερινὴν ὥραν τῆς 17^{ης} Αὐγούστου εἰς τὸ φρούριον τῆς πόλεως, πρὶν ἢ ὁ φρουρῶν στρατιώτης προφθάσῃ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ κλείσῃ τὰς θύρας τῆς πύλης.

[Ἐν Σουακείμ, 1)13 Σεπτεμβρίου 1892.]

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

Βοσπορίτης

